

INSTYTUT NAUK GEOLOGICZNYCH

WITOLD ZUCHIEWICZ, ANDRZEJ ŚLĄCZKA (RED.)

Autorzy: Witold Zuchiewicz, Andrzej Ślącza, Urszula Mazurkiewicz,
Ewa Koszowska, Alfred Uchman, Weronika Habas

ROZWÓJ NAUK GEOLOGICZNYCH NA UNIWERSYTECIE JAGIELLOŃSKIM

Witold Zuchiewicz, Andrzej Ślącza

WAŻNIEJSZE DATY Z HISTORII NAUK GEOLOGICZNYCH NA UNIWERSYTECIE JAGIELLOŃSKIM

- 1782** — Jan Jaśkiewicz (1749–1809) zostaje inkorporowany w skład Szkoły Głównej Koronnej; dużo wcześniej, w 1780 r. mianowano go profesorem Katedry Chemii i Historii Naturalnej¹. Utworzony przez J. Jaśkiewicza Gabinet Historii Naturalnej, a w jego obrębie zbiory mineralogiczne znajdują pomieszczenie w Collegium Physicum (Kolegium Fizycznym, obecnie Collegium Kołłątaja) przy ul. św. Anny 6. Jan Jaśkiewicz wykładał historię naturalną w latach 1783–1787. Był ponadto założycielem Ogrodu Botanicznego w Krakowie.
- 1787** — Następcą J. Jaśkiewicza mianowano Franciszka Scheidta (1759–1807), chemika, fizyka i botanika.
- 1805–1809** — Następcą F. Scheidta zostaje Baltazar Hacquet (1740–1815). Wykłada on mineralogię, a także chemię, zoologię i botanikę.

¹ Pierwsza Katedra Geologii powstała w Paryżu przy Musée d'Histoire Naturelle w 1793 r., druga — na uniwersytecie w Oksfordzie w 1819 r.

- 1809–1814** — Kierownictwo Katedry Historii Naturalnej sprawuje botanik Alojzy Estreicher (1786–1852).
- 1811** — Z inicjatywy Stanisława Staszica powołano odrębną Katedrę Mineralogii i „Jeognozji”. Jej profesorem w latach 1814–1817 jest Józef Tomaszewski (1783–1844).
- 1817–1829** — Wykłady z mineralogii prowadzi profesor chemii Józef Markowski.
- 1829–1833** — Ludwik Zejszner (1805–1871) był kierownikiem Katedry Mineralogii (ustanowionej uchwałą Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego w 1818 r.). W 1833 r. L. Zejszner publikuje w Krakowie podręcznik mineralogii *Systemat minerałów według zasad J. Berzeliusza*.
- 1833** — Katedra Mineralogii zostaje zlikwidowana; powołano Katedrę Historii Naturalnej, obejmującą mineralogię, zoologię i botanikę. W latach 1833–1842 Katedrą kieruje ponownie Alojzy Estreicher, a w latach 1843–1847 Ignacy Rafał Czerwiakowski (1808–1882), botanik i lekarz.
- 1847** — Z Katedry Historii Naturalnej zostaje wydzielona Katedra Fizjografii, obejmująca mineralogię i zoologię, pod kierownictwem Maksymiliana Hermanna Schmidta.
- 1848–1857** — Katedrę Fizjografii obejmuje Ludwik Zejszner, doprowadzając w 1855 r. do rozdzielenia mineralogii i zoologii. W 1850 r. L. Zejszner wprowadza do programu studiów całodzienne wycieczki do odsłoneń i kopalń oraz ćwiczenia praktyczne, a w 1856 r. realizuje pełną obudowę muzealną pierwszej sali Katedry, naśladowaną później w salach II, III i IV przez prof. Władysława Szajnochę. L. Zejszner uczestniczy w licznych odczytach publicznych organizowanych przez uniwersytet, często współpracuje z Wincentym Polem. Do wybitnych uczniów L. Zejsznera zaliczyć należy Ignacego Łukasiewicza, wynalazcę lampy naftowej, oraz Józefa Friedleina, późniejszego wiceprezydenta Krakowa i zarazem geologa amatora.
- 1857–1861** — Katedrę Mineralogii (w Collegium Minus, obecnie ul. Gołębia 11) obejmuje wybitny wiedeński mineralog Victor Leopold Ritter von Zepharovich (1830–1890), a po przywróceniu języka polskiego jako wykładowego mineralogię wyklada ponownie, w latach 1861–1863, Ignacy Rafał Czerwiakowski.
- 1862/1863** — Profesorem mineralogii i geologii zostaje mianowany Alojzy Alth (1819–1886), autor pierwszego zeszytu *Atlasu Geologicznego Galicji* (tekst objaśniający ukazał się drukiem w 1887 r., już po śmierci autora). W czasie profesury A. Altha powstały na UJ pierwsze cztery prace doktorskie z zakresu geologii i mineralogii (Tab. 1), a w 1882 r. przeprowadzono pierwszą habilitację z tej dziedziny (W. Szajnocha — *Die Brachiopoden-Fauna der Oolithe von Balin*

bei Krakau). W 1885 r. W. Szajnocha uzyskuje stanowisko profesora nadzwyczajnego geologii i paleontologii na UJ, w 1873 r. zostaje członkiem krajowym Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Akademii Umiejętności (profesurę zwyczajną otrzymuje w 1889 r., a w roku akademickim 1911/1912 i 1916/1917 pełni funkcję rektora UJ). W latach 1885–1887 asystentem na UJ był Wawrzyniec Teisseyre (1860–1939), późniejszy wybitny profesor geologii we Lwowie.

- 1883** — Ukazuje się pierwszy polski podręcznik mineralogii autorstwa A. Altha, nieoparty na układzie Wernera.
- 18 IV 1886** — Zarządzenie 1.23.755 Ministerstwa Oświaty w Wiedniu zezwala — na wniosek Wydziału Filozoficznego — na podział ówczesnego Muzeum Mineralogicznego na dwa oddziały: mineralogiczny (pod kierownictwem prof. Alojzego Altha) i geologiczno-paleontologiczny (pod kierownictwem prof. Władysława Szajnochy).
- 16 VI 1886** — Powstaje Gabinet Geologiczny (z siedzibą w Collegium Physicum), kierowany przez profesora nadzwyczajnego geologii i paleontologii Władysława Szajnochę (1857–1928) do 1928 r. Był to pierwszy i największy geologiczny zakład naukowy w Polsce. W. Szajnocha założył jego bibliotekę, której zapisał swój księgozbiór (4000 tomów), zorganizował archiwum, dopomógł w utworzeniu w 1912 r. odrębnego Zakładu Paleontologii, wystąpił w 1883 r. z inicjatywą utworzenia polskiej wyższej szkoły górniczej, od 1905 r. starał się o stworzenie Krajowego Zakładu Geologicznego, a w 1919 r. ogłosił drukiem projekt Państwowego Instytutu Geologicznego i użył pomieszczeń Gabinetu Geologicznego pierwszemu dyrektorowi Instytutu prof. Józefowi Morozewiczowi. Przyczynił się także do powstania Akademii Górniczo-Hutniczej (1919) i do 1925 r. użył miejsca jej Katedrze Geologii Ogólnej, kierowanej przez Walerego Goetla (habilitowanego na UJ w 1918 r., a w latach 1925–1920 asystenta w Gabinetzie Geologicznym). W pomieszczeniach Gabinetu odbywały się ponadto zebrania i odczyty Polskiego Towarzystwa Górniczego w Krakowie (późniejszego Koła Krakowskiego Polskiego Stowarzyszenia Inżynierów Górniczych i Hutniczych — od 1906 r.), posiedzenia Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego (od 1907 r.) oraz miesięczne zebrania naukowe i posiedzenia Zarządu Polskiego Towarzystwa Geologicznego (od 1921 r.).
- 1887** — Kierownictwo Gabinetu Mineralogicznego obejmuje Alojzy Alth, którego w tym samym roku zastępuje Feliks (Szczęsny) Kreutz (1844–1910), jeden z założycieli Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika i przewodniczący Komisji Fizjograficznej AU.

- 1888** — W Gabinetzie Geologicznym ustanowiono etat asystenta pomocniczego, którym został Tadeusz Wiśniowski; w 1902 r. utworzono etat demonstratora, a w 1925 r. przyznano Gabinetowi etat adiunkta. Jednym z pracowników był Tadeusz Wyrwa-Furgalski, major I Brygady Józefa Piłsudskiego i współorganizator Związku Strzeleckiego, poległy pod Maniewiczami w 1916 r. W latach 1925–1928 Gabinet zatrudniał pięciu pracowników naukowych. Łącznie w latach 1886–1925 – 19 osób było asystentami, demonstratorami lub pomocnikami naukowymi. W. Szajnocha przywrócił ćwiczenia i wycieczki geologiczne, zarzucone po odejściu L. Zejsznera z UJ w 1857 r.; od roku akademickiego 1888/1889 organizował konwersatoria z udziałem pracowników spoza Gabinetu Geologicznego. Liczba słuchaczy przez pierwsze trzy lata nie przekraczała dziesięciu osób; w roku 1905/1906 wzrosła do 94, a w 1925/1926 sięgnęła 324. W 1925 r. w Gabinetzie Geologicznym, oprócz profesora, pracowali: adiunkt, starszy asystent oraz dwóch młodszych asystentów. Pracownicy Gabinetu opublikowali w latach 1886–1925 — 201 prac (w tym 80 W. Szajnocha).
- 1890** — Asystentem w Katedrze Geologii UJ zostaje Józef Grzybowski (1869–1922), który w 1896 r. broni doktorat nt. *Mikrofauna czerwonych iłów z Wadowic*. Po habilitacji w 1899 r., na podstawie pracy *Die Tertiärablagerungen des nördlichen Peru und ihre Molluskenfauna*, uzyskuje stanowisko docenta geologii i paleontologii (1900), a następnie profesora tytularnego (1909) i kierownika nowej placówki UJ — Pracowni Paleontologicznej (od 1912 r.). J. Grzybowski profesorem nadzwyczajnym zostaje w 1919 r., a zwyczajnym w 1920 r. Siedziba Zakładu Paleontologicznego mieściła się początkowo w pomieszczeniach Gabinetu, później — w Collegium Iuridicum przy ul. Grodzkiej 53. Dzięki staraniom J. Grzybowskiego w 1912 r. powstała Stacja Geologiczna w Borysławiu, kierowana przez Bolesława Kropaczka (poległ w I wojnie światowej), a w okresie międzywojennym przez Konstantego Tołwińskiego.
- 1904–1918** — Kierownikiem Gabinetu Mineralogicznego był Józef Morozewicz (1865–1941), doktor *honoris causa* UJ (1910), twórca szkoły petrograficznej krakowskiej, od 1920 r. dyrektor Państwowego Instytutu Geologicznego. W 1918 r. zastąpił go Władysław Pawlica, a w latach 1919–1945 funkcję dyrektora Zakładu Mineralogii i Petrografii pełnił Stefan Kreutz (1883–1941), syn Feliksa, od 1918 r. członek korespondent Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego Polskiej Akademii Umiejętności, a w roku akademickim 1929/1930 dziekan Wydziału Filozoficznego UJ. Za profesury S. Kreutza spośród 40 pracowników — 16 uzyskało stopień doktora (Tab. 1), a w Zakładzie Mineralogii i Petrografii opublikowano ok. 70 prac.

Tab. 1. Doktoraty z zakresu nauk geologicznych na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1863–2009

Okres	Liczba doktorantów	Dyscyplina	Promotor
1871–1918	4	geologia	A. Alth (E. Czyrniański, I. R. Czerwiakowski) W. Szajnocha (M. Straszewski, H. Hoyer)
	6	paleontologia	W. Szajnocha (2, W. Zakrzewski, S. Pawlicki, J. Morozewicz)
1863–1918	6	mineralogia i petrografia	A. Alth, S. Smolka, H. Hoyer, J. Morozewicz (2), M. Raciborski
	16		
1919–1939	7	geologia	W. Szajnocha, J. Nowak (6)
	7	paleontologia	W. Szajnocha (4), J. Nowak (1), W. Friedberg (2)
	18	mineralogia i petrografia	S. Kreutz (17, T. Estreicher)
	32		
1945–1951	4	geologia	F. Bieda, M. Książkiewicz (3)
	3	paleontologia	W. Szafer, F. Bieda (2)
	7	mineralogia i petrografia	J. Tokarski (2), A. Gawel (5)
	14		
1957–1971	9	geologia	M. Książkiewicz (8), W. Krach (1)
	8	paleontologia	M. Książkiewicz (4), F. Bieda (2), M. Rózkowska (1), J. Dyakowska (1)
	11	mineralogia i petrografia	A. Gawel (10), W. Narębski (1)
	28		
1972–2009	19	geologia	R. Unrug (2), A. Ślaczka (3), A. Radomski (3), N. Oszczypko (3), A. Uchman (2), W. Zuchewicz (1), M. Cieszkowski (1), J. Szulc (2), S. Leszczyński (1)
	15	paleontologia	E. Morycowa (5), S. Geroch (1), Ł. Szych (S. Geroch), A. Radomski (2), A. Ślaczka (2), N. Oszczypko (1), M. A. Gasiński (1), A. Uchman (1)
	17	mineralogia i petrografia	A. Gawel (1), Cz. Harańczyk (6), M. Michalik (4), M. L. Williams (1, M. Michalik), A. Ślaczka (1), N. Oszczypko (1), Z. Sawłowicz (1)
	51		
Łącznie	141	(w tym: geologia 43, paleontologia 39, mineralogia i petrografia 59)	

W nawiasach osoby zastępujące nieobecnego promotora oraz liczba doktorantów
Zestawiono wg: *Bibliografia*: Czarniecki 1964, Uchman 1999a; uzupełnione

- 1921** — W. Szajnocha zainicjował powstanie i zorganizował Polskie Towarzystwo Geologiczne, którego był pierwszym prezesem. Pierwsze walne zebranie odbyło się 24 IV 1921 w Gabinetie Geologicznym. W 1922 r. W. Szajnocha był delegatem PAU na zebranie Międzynarodowej Rady Badań Naukowych w Brukseli i brał udział w opracowywaniu statutu Międzynarodowej Unii Geologicznej.
- 1923** — Po śmierci J. Grzybowskiego (1922) kierownictwo Zakładu Paleontologicznego obejmuje Jan Nowak (1880–1940), od 1912 r. docent geologii i paleontologii Uniwersytetu Lwowskiego, który w Gabinetie Geologicznym wykładał od 1921 r. Funkcję tę sprawował do 1928 r., kiedy to po śmierci prof. W. Szajnochy objął kierownictwo Gabinetu Geologicznego (aż do 1939 r.).
- 1927** — UJ wprowadza magisterium w zakresie geologii i paleontologii.
- 1928** — Na UJ funkcjonują trzy odrębne placówki zajmujące się naukami geologicznymi: Gabinet Mineralogiczny (Collegium Minus, ul. Gołębia 11), Gabinet Geologiczny (Collegium Physicum, ul. św. Anny 6), przemianowany w 1929 r. na Zakład Geologiczny, oraz Pracownia Paleontologiczna (Collegium Iuridicum, ul. Grodzka 53), wydzielona formalnie w 1912 r. i kierowana przez Józefa Grzybowskiego do 1922 r. Po śmierci J. Grzybowskiego kierownictwo Pracowni Paleontologicznej objął Jan Nowak. W latach 1929–1933 utworzonym w 1923 r. Zakładem Paleontologii kierował Wilhelm Friedberg (1873–1941), a od 1935 r. — Franciszek Bieda (1896–1982). Lista publikacji z zakresu nauk geologicznych opublikowanych na UJ do 1928 r. obejmuje 220 pozycji.
- 1928–1929** — Kierownictwo Gabinetu Geologicznego sprawuje Wiktor Kuźniar (1879–1935), a w latach 1929–1939 — Jan Nowak, w latach 1933–1935 dziekan, a od 1935 do 1937 r. — prodziekan Wydziału Filozoficznego UJ; jeden z założycieli polskiego Towarzystwa Geologicznego, w latach 1927–1940 prezes i redaktor naczelny „Rocznika Polskiego Towarzystwa Geologicznego”. J. Nowak był inicjatorem powstania w 1923 r. Asocjacji Geologicznej Karpacko-Bałkańskiej, a w 1928 r. współzałożycielem Association pour l'Étude de Quaternaire l'Européen, późniejszej INQUA. Prof. Nowak był także współtwórcą (wraz z Władysławem Szaferem) czasopisma „Starunia”, poświęconego zagadnieniom czwartorzędu.
- 1933** — Przy Zakładzie Geologii UJ powstaje pracownia do badań gruntów, która w 1937 r. pod nazwą Stacja Doświadczalna do Badań Gruntowych przy Zakładzie Geologii UJ została uznana przez Senat UJ i zatwierdzona przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Personel Stacji stanowili: dyrektor Zakładu Geologii (J. Nowak), kierownik stacji (inż. Wojciech Pogany) oraz trzech

pracowników (w różnych okresach Kazimierz Guzik, Stanisława Guzikówna, Józef Gołąb, Krzysztof Beres i inni). W latach 1928–1939 w Zakładzie Geologii UJ, oprócz prof. J. Nowaka, zatrudnienie znaleźli asystenci i adiunkci: Stanisław Sokołowski (1923–1939), Kamila Skoczylas-Ciszewska, Konrad Konior (do 1928 r., ponownie 1934–1937), Marian Książkiewicz (habilitacja w 1932 r., adiunkt od 1935 r.), Józef Premik (do 1931 r.), Wiktor Kuźniar (do 1934 r.), Jadwiga Burtan (od 1931 r.), Kazimierz Guzik (kilka miesięcy w 1935 r.), Adam Tokarski (1935–1937), Krzysztof Beres (od 1937 r.), Józef Gołąb (od 1937 r.), Stanisław Zuber, W. Pogany (od 1936 adiunkt wolontariusz). Wykłady z geologii regionalnej i tektoniki prowadził w latach 1928–1938 doc. Bohdan Świdorski.

6 IX 1939 — Hitlerowcy aresztują i zsyłają do obozu w Sachsenhausen, wraz z innymi profesorami krakowskimi, J. Nowaka i J. Gołąba z Zakładu Geologii oraz asystentów Zakładu Mineralogii — dra Antoniego Gawła, dra Stanisława Janika i dra Antoniego Swarczewskiego. W kilka dni po zwolnieniu z obozu umiera z wycieńczenia J. Nowak (18 II 1940). W walce z okupantem ginie (4 VII 1944) asystent Zakładu Krzysztof Beres (1915–1944).

1939–1945 — Pomieszczenia Katedry Geologii zajmuje okupant, a pod koniec 1945 r. uczeni ukraińscy, którzy uciekli przed Armią Czerwoną. Na początku wojny gmach Collegium Minus, siedzibę Zakładu Mineralogii i Petrografii, zajął Institut für die Deutsche Ostarbeit. Dzięki staraniom kustosza, Antoniny Dylewskiej, ocalały przed zniszczeniem zbiory muzealne, datujące się od 1805 r.

I 1945 — Opiekę nad lokalem i zbiorami Zakładu Geologicznego sprawuje grupa jego przedwojennych pracowników: dr K. Konior, Andrzej Michalik, dr J. Burtan, dr S. Sokołowski (1900–1990), pod kierunkiem przybyłego ze Lwowa prof. Juliana Tokarskiego (1883–1961). W lutym 1945 r. asystentem wolontariuszem zostaje Stanisław Siedlecki. Pierwsze wykłady rozpoczynają się 1 III 1945. Ćwiczenia z geologii ogólnej i geologii Polski prowadził m.in. Henryk Świdziński (1904–1969), późniejszy profesor i rektor AGH, który po powrocie z zagranicy M. Książkiewicza wykładał w latach 1948–1951 geologię złóż węgla i ropy. Pierwsze po wojnie posiedzenie Polskiego Towarzystwa Geologicznego odbyło się w siedzibie Zakładu 4 VI 1945.

19 I 1945 — Pracownicy Zakładu Mineralogii i Petrografii zabezpieczają gmach Collegium Minus uszkodzony podczas nalotu dwa dni wcześniej. W 1945 r. kierownictwo Zakładu obejmuje prof. Antoni Gawel (1901–1989), pełniący tę funkcję do 1974 r. (z przerwą w roku akademickim 1946/1947, kiedy kierownikiem był J. Tokarski). Liczba studentów zmieniała się od 135 w 1945 r. do 160 w roku 1950/1951.

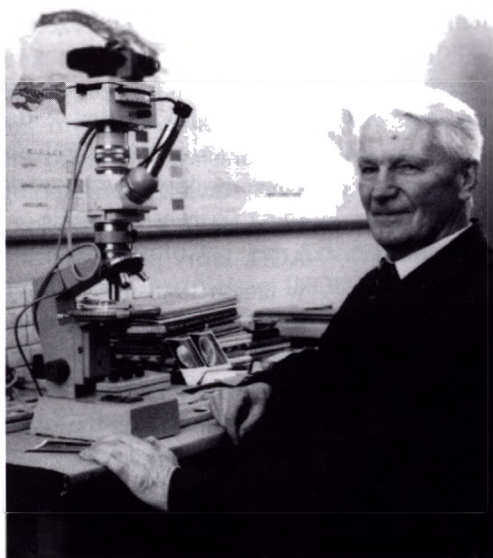
W roku akademickim 1952/1953 magisterium z mineralogii uzyskało 13 osób, z chemii — dziesięć, a z geologii — dwie.

V 1945

- Kierownictwo Zakładu Geologii obejmuje Franciszek Bieda, jesienią 1945 r. ponownie J. Tokarski, a od stycznia 1946 — prof. Marian Książkiewicz (1906–1981). W Zakładzie Geologii pracowali także: adiunkt — dr Jadwiga Burtan (1904–1999), starszy asystent — mgr Andrzej Michalik (1917–1988), oraz asystenci — mgr Stanisław Siedlecki i mgr Tadeusz Wieser (do 1951 r., kiedy to przeniósł się do Katedry Mineralogii i Petrografii). Zakład Paleontologii zatrudniał wówczas sześć osób: kierownik — prof. Franciszek Bieda, adiunkt — dr Wilhelm Krach (1907–1985), starszy asystent — mgr Stanisław Liszka, młodszy asystenci — Stanisław Geroch, Jerzy Małecki i Ewa Łuczowska. W 1946 r. stanowisko asystenta obejmuje Stanisław Dżułyński (1924–2001) (do 1949 r.), a w 1948 r. Jerzy Znosko (do 1950 r.). To późniejsi profesorowie (odpowiednio: PAN i Państwowego Instytutu Geologicznego), członkowie PAN oraz PAU. W połowie 1951 r. w Zakładzie Geologii pracowali, oprócz prof. M. Książkiewicza, mgr S. Geroch (adiunkt), mgr Krzysztof Birkenmajer i mgr Stanisław Bukowy (starsi asystenci) oraz mgr Ryszard Gradziński i mgr Andrzej Radomski (młodszy asystenci).

10 IX 1951

- Zarządzenie Ministra Szkolnictwa Wyższego likwiduje zakłady Geologii, Mineralogii i Paleontologii UJ, przylączając je do AGH. Rozwiązaniu ulega Koło Geologów Studentów UJ. Przez następne sześć lat Zakład Geologii jest placówką AGH (Zakład Geologii Fi-

Prof. Stanisław Geroch (1920–1995)

zycznej przy Katedrze Geologii w latach 1952–1956), zajmując dotychczasowy lokal. W 1952 r. zaprzestano przyjmowania studentów na studia podstawowe w zakresie geologii. W skład Zakładu Geologii Fizycznej (1952–1956), oprócz prof. M. Książkiewicza, wchodziło: Stefan Witold Alexandrowicz, Janusz Horzowski, Sławomir Sawicki, Stanisław Geroch, Ryszard Gradziński, Andrzej Radomski, Elżbieta Morycowa (od 1954 r.), Rafał Unrug (od 1955 r.), Stanisław Bukowy (przeniesiony w 1952 r. do Instytutu Geologicznego), Krzysztof Birkenmajer (w 1955 r. przeszedł do Pracowni Geologiczno-Stratygraficznej PAN) oraz Jan Wdowiarz (1953–1956). Katedrę Mineralogii i Petrografii UJ przemianowano na Zakład Geochemii AGH. W roku akademickim 1955/1956 w Zakładzie 30 osób uzyskało tytuł zawodowy magistra.

9 I 1957 — Zarządzeniem Ministra Szkolnictwa Wyższego zostaje zlikwidowany Zakład Geologii Fizycznej przy Katedrze Geologii AGH, a powołano Katedrę Geologii UJ. Tym samym zarządzeniem zlikwidowano Zakład Geochemii przy Katedrze Mineralogii i Petrografii AGH, tworząc ponownie Katedrę Mineralogii i Petrografii UJ. Obydwie katedry zachowały swe poprzednie lokale, natomiast Katedra Paleontologii została przeniesiona w całości do AGH i nie powróciła na UJ. W skład tej Katedry w latach 1951–1956 wchodziły dwa zakłady: Paleontologii Ogólnej (kierownik prof. Franciszek Bieda) oraz Mikropaleontologii (kierownik prof. Wilhelm Krach), zatrudniające trzech adiunktów (dr Stanisław Liszka, dr Jerzy Małecki, dr Ewa Łuczowska) i jednego starszego asystenta (mgr Teresa Śmigielska). Stopniowo malała liczba asystentów w Katedrze Mineralogii i Petrografii: niektórzy kontynuowali karierę naukową w innych instytucjach (Witold Żabiński, Jan Kubisz, Wiesław Heflik — AGH, Wojciech Narębski — Muzeum Ziemi, Wacław Ryka — Instytut Geologiczny), doc. Antoni Swaryczewski w 1950 r. został profesorem Uniwersytetu Łódzkiego, dr Jan Jacek Głogoczowski przeszedł w 1953 r. do Instytutu Naftowego, a dr Tadeusz Wieser — do Instytutu Geologicznego (w 1956 r.). Katedra prowadziła działalność „usługową” na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi oraz w Sekcji Chemicznej Wydziału Matematyczno-Fizyczno-Chemicznego (pięć osób uzyskało magisterium z chemii na podstawie prac mineralogiczno-petrograficznych i geochemicznych). W latach 1945–1970 — 19 pracowników Katedry Mineralogii i Petrografii opublikowało 130 rozpraw i artykułów popularnonaukowych.

15 IX 1958 — Zarządzeniem Ministerstwa Szkół Wyższych utworzono Zakład Paleontologii przy Katedrze Geologii UJ (bez kierownika). Katedra Geologii zatrudniała w omawianym okresie (1957–1963) sześć-

Profesor Rafał Unrug, pierwszy dyrektor Instytutu (po prawej), i doc. Andrzej Ślącza przed nowym budynkiem Instytutu Nauk Geologicznych UJ przy ulicy Oleandry 2a

Prof. Rafał Unrug, first Director of the Institute (on the right), and Andrzej Ślącza, Ph.D., D.Sc., in front of the new building of the Institute of Geological Sciences at 2a Oleandry St

ciu pracowników: kierownika — prof. M. Książkiewicza, adiunkta — mgr S. Gerocha, asystentów: mgr E. Morycowa, mgr R. Gradzińskiego, mgr A. Radomskiego, mgr R. Unruga.

- XI 1962** — Katedry Geologii oraz Mineralogii i Petrografii oraz Zakład Paleontologii przeniosły się z Collegium Physicum (później nazwanego Kolegium Kołłątaja) oraz Collegium Minus do nowej siedziby przy ul. Oleandry 2a (Collegium Geologicum, obecnie im. Mariana Książkiewicza).
- 1945–1970** — Na kierunku geologia (współdział Katedry Mineralogii i Petrografii oraz Katedry Paleontologii) 160 osób uzyskało tytuł magistra, przeprowadzono 14 przewodów doktorskich, a siedem osób uzyskało stopień doktora habilitowanego (stanowisko docenta).
- 1972** — Powstaje Instytut Nauk Geologicznych UJ. W 1970 r. z Katedry Geologii odchodzi do ING PAN R. Gradziński, a w 1972 asystentem zostaje Marek Wendorff. W Katedrze Mineralogii i Petrografii zostają natomiast zatrudnieni Karol Prochazka (1965) i Czesław Harańczyk (1972).
- 1974** — Kierownikiem Katedry Mineralogii i Petrografii zostaje doc. Cz. Harańczyk.
- 1974–1979** — Funkcję dyrektora Instytutu Nauk Geologicznych UJ pełni prof. Rafał Unrug (1931–2000).
- 5 IV 1975** — Po trzyletnich staraniach władz ING UJ i władz uczelni o reaktywację studiów geologicznych na UJ Dyrektor Departamentu Badań i Studiów Uniwersyteckich, Pedagogicznych i Ekonomicznych Ministerstwa Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki

Prof. Elżbieta Morycowa, najdłużej pracujący
w Instytucie pracownik naukowy

Prof. Elżbieta Morycowa, working at the Insti-
tute for the longest period

wyraził zgodę na prowadzenie studiów geologicznych na uniwersytecie w dwóch proponowanych specjalnościach, zalecając uniwersytetowi uzupełnienie kadry naukowej i rozbudowę aparatury.

- VII 1975** — Odbyły się pierwsze, po reaktywacji, egzaminy wstępne na kierunku geologia, w wyniku których przyjętych zostało 30 studentów.
- 1 X 1975** — Rozpoczynają się wykłady dla studentów pierwszego roku reaktywowanych studiów geologicznych.
- 1980–2002** — Stanowisko dyrektora Instytutu pełnił prof. Andrzej Ślaczka.
- 1994** — Kierownictwo Zakładu Paleontologii po prof. Stanisławie Gerochu (1920–1995) obejmuje prof. Elżbieta Morycowa, a od 2002 r. do chwili obecnej prof. M. A. Gasiński.
- 1998** — Stanowisko kierownika Zakładu Mineralogii i Petrografii obejmuje prof. Witold Żabiński.
- 1999** — Kierownikiem Zakładu Geologii zostaje prof. Nestor Oszczytko.
- 2000** — Dotychczasowy Zakład Geologii dzieli się na trzy odrębne zakłady: Geodynamiki i Geologii Środowiskowej (kierownik prof. Nestor Oszczytko), Sedymentologii i Analizy Paleosrodowiska (kierownik dr hab. Stanisław Leszczyński) oraz Kartografii Geologicznej i Tektoniki (kierownik dr hab. inż. Marek Cieszkowski).
- 2001** — Kierownictwo Zakładu Mineralogii i Petrografii obejmuje prof. Zbigniew Sawłowicz.

- Rozpoczęcie kształcenia na studiach interdyscyplinarnych biologiczno-geologicznych — specjalność ochrona przyrody, wspólnie z Instytutem Botaniki UJ.
- 2002** — Dyrektorem Instytutu Nauk Geologicznych wybrany został prof. dr hab. Alfred Uchman, a zastępcą dyrektora ds. dydaktycznych dr hab. inż. Marek Cieszkowski.
- Stanowisko kierownika Zakładu Paleontologii, po prof. Elżbiecie Morycowej, obejmuje prof. M. A. Gasiński.
- 2003** — Zakład Mineralogii i Petrografii zmienia nazwę na Zakład Mineralogii, Petrologii i Geochemii.
- 2004** — Kierunek studiów geologia na UJ uzyskuje akredytację Uczelnianej Komisji Akredytacyjnej oraz akredytację Państwowej Komisji Akredytacyjnej na następne pięć lat.
- 2005** — Dyrektorem Instytutu Nauk Geologicznych wybrano ponownie prof. dra hab. Alfreda Uchmana, a zastępcą dyrektora ds. dydaktycznych dr inż. Ewę Malatę.
- 2007** — Wprowadzono trójstopniowy system studiów (licencjackie, magisterskie, doktoranckie).
- 2008** — Dyrektorem Instytutu Nauk Geologicznych zostaje wybrany prof. dr hab. Joachim Szulc, a zastępcą dyrektora ds. dydaktycznych ponownie dr inż. Ewa Malata.